

1. La princesa de Xaxars

Temps era temps, un noble cavaller va arribar a la vila de Castellflorit de Xaxars. Damunt del seu cavall, en Jofre de Trencafort, va fer entrada per la porta oest de la muralla i va anar de dret al castell, on la reina i el rei l'esperaven impacients.

—T'hem fet cridar perquè la nostra filla, la princesa Margalida, es troba en perill —li explicà, preocupat, sa majestat el rei—. Ahir, de matinada, es va escapar per la porta est de la ciutat i encara no ha tornat!

—Aquesta porta sempre ha estat tancada i barrada, ningú sap què hi ha al seu darrera! —exclamà la reina Elisenda—. La nostra filla en va trobar la clau i, tot i saber que estava prohibit, la va obrir i se'n va anar. Estem desesperats, l'has de salvar!

Armant-se de valor i procurant dissimular la seva por, el jove de Trencafort va sospirar i es va resignar a la seva sort. Ja se sap, això és el què li toca fer a un cavaller.

—Mostreu-me el camí i aniré a cercar la vostra filla, tot seguit! —els va dir.

La comitiva reial el va acompanyar fins a tocar de la muralla, li va donar un sarró amb menjar per a un parell de dies i es va acomiadar d'ell. Darrere la porta, l'esperava un bosc frondós que, a primera vista, semblava molt normal.

—Coi de princesa! —va remugar quan no el sentia ningú—. Ja em diràs què hi fa en un bosc com aquest, la molt bleada... Deu estar morta de por, esperant que algú la rescati!

El sol començava a pondre's i no podia tornar amb les mans buides, hauria de fer-hi nit i no sabia pas on acampar. N'estava tip de ser, sempre, el valent dels contes. No li agradava gens lluitar, ni matar dracs, pobres bestioles. No suportava haver de salvar princeses finolis i enamoradisses... A més, li feia por la foscor, i no era gens forçut!

En un tres i no res, es va fer de nit. Enmig de la foscor, es va aturar i va encendre foc amb quatre branquillons que va trobar. Aquella nit va dormir ben poc. El van despertar tots els sorolls del món: el cant d'un grill, els crits d'una òliba, les corredisses d'algun ratolí de bosc entre la fullaraca seca...

—Bon dia! —el va sorprendre, de sobte, una veu de dona.

Mig endormiscat, es va asseure de cop. La llum del dia li feia mal als ulls i se'ls va fregar amb força tot fent un badall. Atabalat per l'inesperada visita, es va pentinar els cabells amb els dits i es va arreglar les vestidures.

—Bon dia! —va tornar a dir la noia, mig enriolada—. Qui ets tu i què hi fas aquí?

—Bon dia tingui, senyora! —va respondre ell, amb els ulls a mig obrir—. Sóc Jofre de Trencafort, per servir-la.

—Ui! —va dir ella, fent una còmica reverència—. Si hi tenim tot un cavaller, aquí! —i va esclatar a riure.

Quan va poder obrir els ulls del tot, se la va mirar de fit a fit. Per la roba que vestia, devia ser filla d'algun mas dels voltants, una mica ximpleta i mal educada, i reia com si li faltés un bull. Molest per la seva presència, li va dedicar una ganyota de menyspreu mentre buscava alguna cosa per esmorzar al seu sarró.

—Tinc feina, senyoreta! —li va deixar anar—. Que he vingut a salvar una princesa, jo!

—Doncs ja te'n pots tornar, que em sé cuidar tota sola! —va saltar, ella—. «He vingut a salvar una princesa, he vingut a salvar una princesa...» —va remugar entre dents—. Però què s'ha cregut aquest!

En Jofre de Trencafort no es creia el que estava veient. Contrariat, es va aixecar per contestar-li des de la mateixa alçada.

—Una princesa, tu? —va dir en to burleta—. Au va! Les princeses són fines i educades, porten uns vestits preciosos i sempre van netes i ben pentinades. Més aviat semblés un mosso de granja! Amb aquests pantalons mig estripats i els cabells curts i escabellats!

Margalida, va aixecar el cap i va exclamar mirant enlaire:

—I tu, què! Creus que m'havies d'enviar un cavaller, ara? No has entès res!

—I què volies? —li va respondre, de sobte, una veu misteriosa que venia d'enlloc i de tot arreu—. És la primera vegada que algú s'escapa d'un dels meus contes, bé hi havia de fer alguna cosa!

—Amb qui parles? —va xisclar en Jofre de Trencafort, brandant l'espasa al buit—. Amb un fantasma?

—Un fantasma, diu! —va fer la noia, posant-se les mans a la cintura—. Parlo amb qui t'ha fet venir, amb «la mà que tot ho escriu». Jo soc Margalida de Xaxars, la princesa que has vingut a buscar. M'he escapat del conte perquè ja n'estava farta!

—Del conte, dius? —va preguntar en Jofre.

—Sí, aquesta senyoreta desvergonyida s'ha escapat d'un dels meus contes! —es va queixar «la mà que tot ho escriu» des del més enllà—. Primer, la noia volia els cabells curts, i els hi vaig tallar. Després, es veu que els vestits no li agradaven, que volia dur uns pantalons com els del seu pare... i, finalment, la gota que va fer vessar el got, la senyoreta volia una espasa! On vas a parar, si no en porten d'espasa, les princeses, ni tampoc pantalons! Ja n'hi ha prou, que els contes els escric jo i no ella!

De sobte, el jove de Trencafort ho va entendre tot.

—Així, ets tu qui em fa sortir a lluitar cada dos per tres? —va preguntar—. Ja està bé, eh? Però que no ho veus que no m'agrada, i que a mi, els dracs i els monstres em fan por? Jo preferiria ser músic o pastor, segur que seria molt més feliç...

—Tu també? —es va queixar «la mà que tot ho escriu»—. Sabeu què us dic? Que millor que l'acabeu vosaltres mateixos aquest conte! Així no es pot treballar!

I és el que van fer. A partir d'aquell dia, l'escriurién ells mateixos, la seva història, i serien lliures de ser, de vestir i de viure com els plagués. Ningú els podria obligar a enamorar-se ni a casar-se, com passa amb molts cavallers i princeses, al final dels contes. La Margalida de Xaxars i en Jofre de Trencafort serien grans amics, per sempre més.

Van decidir tornar cap a casa i explicar-ho a tothom!

—Té, si la vols, aquí tens la meva espasa —li va oferir en Jofre, quan entraven de nou, per la porta est de la muralla—. De veritat que no t'agraden els vestits? Tan bonics que els trobo, jo!

—Si els vols te'ls regalo tots, a l'armari n'hi tinc una pila! —va bromejar la Margalida.

—Els nois no en porten, de vestits! —va replicar ell.

—A no? I qui ho diu això?